

Sammendrag av doktorgradsavhandlinger

Vigdis Aune

Det lokalhistoriske spillet som kultur-estetisk praksis for ungdom

Avhandling for graden ph.d. ved Det humanistiske fakultet, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU. Disputas i august 2010.

I avhandlingen *Det lokalhistoriske spillet som kultur-estetisk praksis for ungdom* studeres det relasjonelle forholdet mellom ungdom (13–19 år) og teater. Prosjektet gjennomføres innen forskningsfeltet Cultural Studies med innretning mot deltakerens erfaringer av å skape, oppleve og formidle i det dramatiske mediet på en lokal kulturarena. Interessen retter seg mot betydningen av mediale, kontekstuelle og relasjonelle forhold og mot hvordan deltakeren utvikler kulturell orientering i bred betydning: innen teater og i form av handlemåter, holdninger og verdier. Forskerrollen er definert innen fortolkende etnografi og deltakerperspektivet søkes ivaretatt gjennom teaterforskerens reflekterende fortelling over møter og dialoger med de unge.

Feltet undersøkes gjennom en teaterkontekst: et lokalhistorisk spill, en friluftsopera, hvor de unge deltar i små roller og som statister. Prosjektet er tverrfaglig. Det anvender teoretiske perspektiver fra kultursosiologi, ungdomsforskning og teatervitenskapelig teori inspirert av teaterantropologi, anvendt teater og *community theatre*. Med utgangspunkt i at den unge deltakeren både er produsent og opplever av spill, undersøkes teaterkonteksten som todelt: som produksjonskontekst og som estetisk kontekst. Den levde, ungdomskulturelle hverdagen utgjør en tredje kontekst og referanseramme. Sentralt i analysen står den dynamiske relasjonen mellom sosiale, estetiske og kulturelle elementer og aspekter i kontekstene.

Funnene er samlet i fire kapitler. Empiriske data og teoretiske perspektiver drøftes fortløpende mot hverandre og kapitlene avrundes med en påvisning av hvordan det ene forholdet angår de andre.

Analysen av stedets betydning omfatter landskap, arkitektur og fortidsminne og avrundes med en drøfting av spørsmålet om stedet utgjør et identitetsanker eller et spennende spillested.

Analysen av musikkdramatisk form bygger på at de unge er deltakere i en musikalsk form, men uten at de selv musiserer. De tema som drøftes er erfaringer ved å være i en musikalsk form og relasjonen mellom musikk og fortelling. Et sentralt funn er hvordan en åpen og inkluderende estetisk kompetanse fører til redefinering av musikalsk stil og konvensjoner. Erfaringer med roller og den melodramatiske formen produserer intense estetiske og etiske erfaringer. Legemliggjorte erfaringer med eksistensielle livsspørsmål utgjør et engasjerende kulturmateriale med stort potensial for kulturell orientering.

Relasjonen til ledelse analyseres med tanke på tilrettelegging og veiledning, skapende interaksjon og avrundes med en drøfting av forholdet mellom kulturledelse eller kunstledelse. Analysen av deltakerrelasjoner omfatter utfordringer, risiko og fasinasjon knyttet til ambivalensen mellom sosial og symbolsk verden og kompleksitet og strategier for å fatte estetiske

Sammendrag av doktorgradsavhandlinger

beslutninger. Kontekstuelle og relasjonelle forhold utvikler prosjekt- og aktivitetsfellesskap hvor kompetanse, anerkjennelse og feiring står i sentrum.

Det lokalthistoriske spillet er en ikke-hverdagslig, kulturell mulighetsarena. De unge handler, skaper og reflekterer i forhold til en lokal sosial, kulturell og estetisk kontekst, og de anvender og reflekterer over inntrykk fra globale, medierte kontekster.

Kontakt: Vigdis Aune, e-post: vigdis.aune@ntnu.no